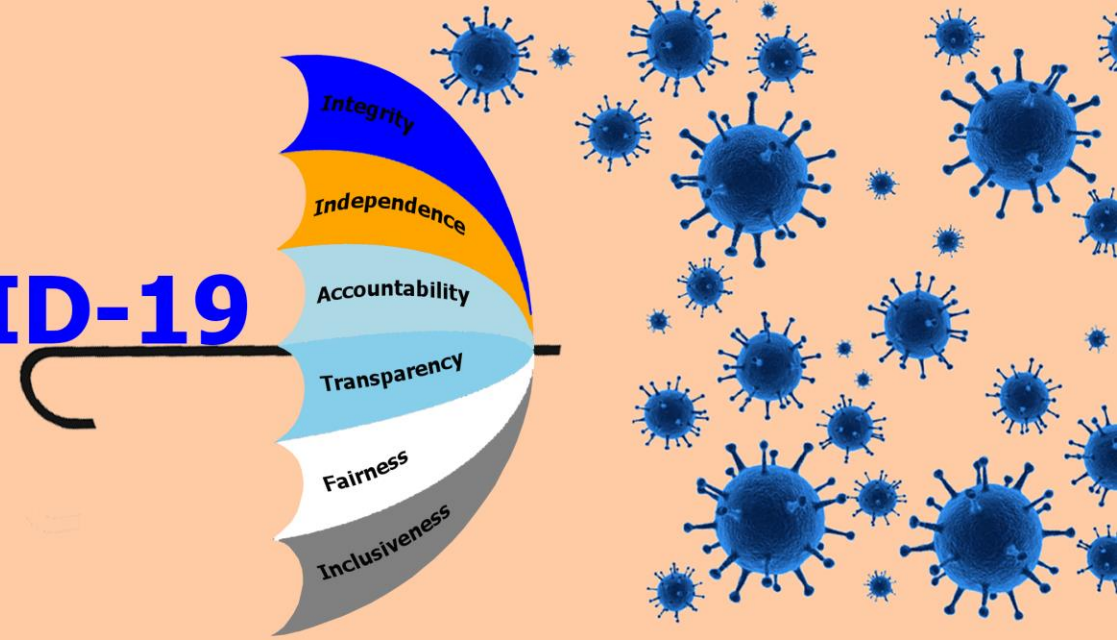
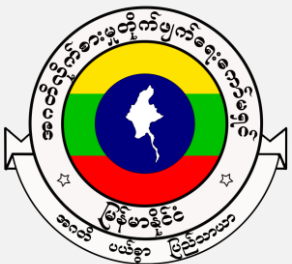

ACC Against COVID-19

အစီအစဉ် (၉၁)

“ကောင်းမွန်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှုကို တိုင်းတာခြင်း”

ACC Against COVID-19

Prof. Dr. Aung Tun Thet
23.11.2020

Dr.Aung Tun Thet
1/2020

စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုသည်မှာ

စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုသည်မှာ ဘဏ္ဍာငွေများလျာထားခြင်း၊
ဝန်ထမ်းရေးရာဆိုင်ရာနှင့် ပစ္စည်းများစီမံခန့်ခွဲခြင်း
များကိုဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ပါ။ စံတန်ဖိုးများ၊ မျှော်မှန်းချက်များနှင့်
မဟာဗျူဟာကျသော တွေးခေါ်မျှော်မြင်မှုများနှင့်
ခေါင်းဆောင်မှုပင်ဖြစ်သည်။

ကောင်းမွန်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှုအား တိုင်းတာခြင်း

- ရှုပ်ထွေးပြီး စိန်ခေါ်မှုများရှိခြင်း၊
- စည်းမျဉ်းဥပဒေများသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု သဟဇာတမရှိဘဲ ဆန့်ကျင်ဘက်အသွင်ရှိခြင်း၊
- သာတူညီမျှမှုနှင့် အားလုံးပါဝင်နိုင်ရေးကို အားမခံမှုရှိသည့် ထိရောက်ပြီး အရည်အချင်းရှိခြင်း၊

ကောင်းမွန်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှုအား တိုင်းတာခြင်း

ကိုယ်စားပြုသောညွှန်းကိန်းများ-

- (က) လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများရှိခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ အရည်အသွေး - ဘဏ္ဍာငွေတွက်ချက်မှုပုံစံနှင့် ပစ္စည်းဝယ်ယူခြင်း၊ ဗျူရိုကရေစီတွင် ရှင်းလင်းသော လုပ်ငန်းတာဝန်ဖော်ပြချက်များ
- (ခ) စွမ်းဆောင်ရည်အဆင့်များ - ပျမ်းမျှပညာရေးအခြေအနေ၊ နည်းပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်တတ်မြောက်မှုများနှင့် သက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်ပညာရပ်

ကောင်းမွန်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှုအား တိုင်းတာခြင်း

- (ဂ) ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးရလဒ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများရရှိနိုင်မှုအခြေအနေများ
- (ဃ) တိုက်ရိုက်လေ့လာစမ်းစစ်ချက်များမှ တွက်ချက်ခြင်း၊

ကောင်းမွန်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှုအား တိုင်းတာခြင်း

အမြင်(၆) ရပ်

- ၁။ ပြည်သူ့အသံနှင့် တာဝန်ခံမှုများ - နိုင်ငံရေးတွင် နိုင်ငံသားများပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်မှု၊ မီဒီယာ လွတ်လပ်မှု၊ ပြည်သူ့အခွင့်အရေးနှင့်လွတ်လပ်မှုများရှိခြင်း
- ၂။ နိုင်ငံရေးတည်ငြိမ်မှုရှိခြင်းနှင့် အာဏာသိမ်းမှုအန္တရာယ်နှင့် အကြမ်းဖက်မှု များကင်းရှင်းခြင်း၊
- ၃။ အစိုးရ၏ ထိရောက်မှုများ - အစိုးရနှင့် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများ၏ အရည်အသွေး

ကောင်းမွန်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှုအား တိုင်းတာခြင်း

- ၄။ စည်မျဉ်းချမှတ်ခြင်းဆိုင်ရာ အရည်အသွေး - ဈေးကွက်နှင့်ရင်းနှီးမှုရှိသော/အားပေးသော မူဝါဒများရှိခြင်း
- ၅။ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး- လွတ်လပ်ပြီး ထိရောက်သော တရားစီရင်ရေးမဏ္ဍိုင်ရှိခြင်း၊
- ၆။ အဂတိလိုက်စားမှု - အဂတိလိုက်စားမှုအား ထိန်းချုပ်ခြင်း၊ အဂတိလိုက်စားမှုအခြေအနေအား စစ်တမ်းကောက်ယူမှုများမှ တဆင့် တိုင်းတာနိုင်ခြင်း၊

အများပြည်သူဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍ၏ ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်မှုညွှန်းကိန်း (IPI)

- လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် အများပြည်သူဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်များအားစီမံခန့်ခွဲရာတွင် အဂတိလိုက်စားမှု မဖြစ်ပေါ်စေရန် ထိန်းချုပ်နိုင်စွမ်းရှိခြင်း၊
- “အစိုးရ၏ တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှုကို တောင်းဆိုခွင့်ရှိခြင်း”

အများပြည်သူဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍ၏ ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်မှုညွှန်းကိန်း (IPI)

- တိုင်းတာမှုများ-
- အုပ်ချုပ်ရေး၊ ဥပဒေပြုရေးနှင့် တရားစီရင်ရေးမဏ္ဍိုင်များ လွှပ်လပ်မှုရှိခြင်း၊
- အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများရှိခြင်း၊
- ကုန်သွယ်မှုနှင့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် ပွင့်လင်းမှုရှိခြင်း၊

အများပြည်သူဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍ၏ ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်မှုညွှန်းကိန်း (IPI)

- ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု
- *e-Citizenship*
- လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ပြန်ခွင့်

အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် ညံ့ဖျင်းသော စီမံအုပ်ချုပ်မှု

- မူဝါဒများအားအကောင်အထည်ဖော်သည့်အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ အရည်သွေး (အဂတိလိုက်စားမှုအားထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့်တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး) နှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတို့အကြား ဆက်နွှယ်မှု
- ထိရောက်မှုမရှိသာ အဖွဲ့အစည်းများသည် အများပြည်သူဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ (ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊ ပညာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး)ကို အားနည်းစေပါသည်။

အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် ညံ့ဖျင်းသော စီမံအုပ်ချုပ်မှု

- ကောင်းမွန်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှုအား မြင့်တင်ရာတွင် မီဒီယာ၏ အခန်းကဏ္ဍ
- နိုင်ငံတကာ၊ နိုင်ငံအတွင်းနှင့် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်တို့တွင် ကောင်းမွန်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှု၏ အရည်အသွေးအကြောင်းကို သိမြင်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် ညံ့ဖျင်းသော စီမံအုပ်ချုပ်မှု

- ဆက်စပ်မှု နည်းလမ်းနှစ်သွယ်
- အဆိုးသံသရာတွင်း တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အပြန်အလှန်အားပေးနေခြင်း၊
- ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်မှု စည်းမျဉ်းများနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံများသည် နေရာတကျမရှိသည့်အခါတွင်
- အဂတိလိုက်စားမှုအတွက် အခွင့်အလမ်းများပေါ်ပေါက်စေခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် ညံ့ဖျင်းသော စီမံအုပ်ချုပ်မှု

- အဂတိလိုက်စားမှုများရှိနေသောအဖွဲ့အစည်းသည် ကောင်းမွန်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှု စည်းမျဉ်းများကို လက်ခံနိုင်ခြင်းမရှိ
- ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ တာဝန်ခံမှုနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး စသည့် စည်းမျဉ်းများကို ချိုးဖောက်ခြင်းသည် အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် နီးကပ်စွာ ဆက်နွှယ်ပတ်သက်နေခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် ညံ့ဖျင်းသော စီမံအုပ်ချုပ်မှု

- အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် ညံ့ဖျင်းသော စီမံအုပ်ချုပ်သည် နိုင်ငံ၏လုံခြုံရေးကို ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊
- ဒီမိုကရေစီ၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများအား အားနည်း လျော့ကျစေခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် ညံ့ဖျင်းသော စီမံအုပ်ချုပ်မှု

- ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ စံနမူနာသည် အပြည့်အဝ အောင်မြင်မှုရှိနိုင်ရန် ခက်ခဲခြင်း၊
- မူဝါဒများချမှတ်ရာတွင် အတွေးအခေါ်များ၊ အတွေ့အကြုံများနှင့် ဦးစားပေးမှုများအား ဆောင်ကျဉ်လာမည့် ကောင်းမွန်သော ရည်ရွယ်ချက်ရှိသည့် လူများ ပါဝင်ခြင်း၊
- ထိရောက်ပြီး ကျင့်ဝတ်ညီသောခေါင်းဆောင်မှုရှိခြင်း၊

အုပ်ချုပ်ရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနှင့် အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး

- ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် အဖွဲ့အစည်းများအား အားကောင်းလာစေခြင်း၊
- အစိုးရနှင့် ပြည်သူများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် စုစည်းမှုရှိပြီး ရေရှည်လက်တွဲဆောင်ရွက်နိုင်သည့် မဟာဗျူဟာအား တည်ဆောက်ခြင်း၊

အုပ်ချုပ်ရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနှင့် အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး

- အစိုးရ၏ တာဝန်ခံမှုနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု
- ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်စွာ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို အလေးထားခြင်း၊
- အများပြည်သူဆိုင်ရာ ယုံကြည်မှု၊ ထိရောက်မှုနှင့် တရားဝင်မှုတို့ အားကောင်းလာစေခြင်း၊

အုပ်ချုပ်ရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး

- အများပြည်သူ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည့် ဒီမိုကရေစီစနစ် ခိုင်မာအားကောင်းစေခြင်း၊
- နိုင်ငံသားများတက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

ကောင်းမွန်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှု

- အရည်အသွေးပြည့်ဝသော ဒီမိုကရေစီစနစ်ဖြစ်စေရန်အတွက် အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေးနှင့် အများပြည်သူပါဝင်ခွင့်ရှိသော ကောင်းမွန်သည့်မူဝါဒများချမှတ်ခြင်း၊
- မူဝါဒများချမှတ်ရာတွင် ပြည်သူများ၏အမြင်သဘောထားများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများရှိခြင်း၊

ကောင်းမွန်သောစီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ဒီမိုကရေစီ

- အခွင့်အရေးများအား ကျင့်သုံးရန်နှင့် အကာအကွယ်ပေးရန် ပြည်သူများတွင် အခွင့်အာဏာနှင့်စွမ်းဆောင်ရည် ရှိစေခြင်း၊
- ဒီမိုကရေစီသည် အပြန်အလှန်ထိန်းကြောင်းမှုစနစ်များနှင့် အသိအမြင်ဗဟုသုတပညာ ရှိသော ပြည်သူများ အားလိုအပ်ခြင်း၊

ကောင်းမွန်သောစီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ဒီမိုကရေစီ

- ပြည်သူများမှ မိမိတို့၏အခွင့်အရေးနှင့်တာဝန်ကိုသိရန်လိုသလို တစ်ဘက်တွင်လည်း စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် မိမိတာဝန်ကိုသိရန်နှင့် ကျွမ်းကျင် လိမ္မာရန် လိုအပ်ပါမည်။

အုပ်ချုပ်ရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု

- အစိုးရအရာရှိများ၊ ပြည်သူများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအကြားရှိ ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုအခြေအနေများ တိုးတက်လာစေရန် အလေးထားခြင်း၊
- အစိုးရ နှင့် ပုဂ္ဂလိက အခန်းကဏ္ဍတွင် ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်မှု အခြေခံအဆောက်အဦကို ဖန်တီးခြင်း၊

အုပ်ချုပ်ရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု

- လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံး၏ အရင်းအမြစ်အား အသုံးပြုရာတွင် ခိုင်မာစေသည့် စနစ်များ၊ နည်းဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းများနှင့်ထိရောက်ကောင်းမွန်စွာ စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ယင်းတို့အတွက်တာဝန်ယူမှုရှိခြင်း၊
- အလွယ်တကူဆောင်ရွက်၍မရနိုင်ခြင်း၊
- ရေရှည်လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်၍ “အလျင်လိုဆောင်ရွက်ခြင်း” မပြုရန်၊

စီမံအုပ်ချုပ်မှု ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

- ဆောင်ရွက်မှုအချို့ ထိရောက်မှုရှိ
- အချို့မှာ ထိရောက်မှု အနည်းငယ်သာရှိခြင်း၊
- အရင်းအမြစ်နှင့် အခွင့်အလမ်းများအား အလဟဿတ်ဖြစ်ခြင်း၊
- ကောင်းကျိုးထက်ဆိုးကျိုးဖြစ်ခြင်း၊

အုပ်ချုပ်ရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု

- ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မိတ်ဖတ်အဖွဲ့အစည်းများ၊ အကြံပေးများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၏ခေါင်းဆောင်များနှင့် အစိုးရအရာရှိများမှ “ဆောင်ရွက်ရသင့်သည့် ကိစ္စရပ်များ” ကို အကြံပေးခြင်း၊
- အရေးကြီးကိစ္စများကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ခြင်း၊

အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

- ကြုံတွေ့ရမည့် အဓိကစိန်ခေါ်မှု (၉)ခု
 - ၁။ မလိုအပ်သောဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းမျဉ်းများထုတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရန်၊
 - ၂။ နိုင်ငံရေးအခြေအနေကိုမျက်ခြေမပြတ်စေရန်
 - ၃။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတွင်ပါဝင်မည့် တာဝန်ရှိဝန်ထမ်းများအတွက် မက်လုံးပေးရန်၊
 - ၄။ အများပြည်သူ၏သဘောထား
 - ၅။ အပြန်အလှန် ထိန်းကျောင်းမှု

အုပ်ချုပ်ရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု

- ၁။ အလွန်အကျွံဖြစ်သည့် ဥပဒေပြုရေးနှင့် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ခြင်း၊
- ၂။ ကောင်းမွန်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှု၏ မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ အပိုင်းဖြစ်ခြင်း၊
- ၃။ မက်လုံးများကို အလေးထားဂရုပြုခြင်း၊
- ၄။ ပြည်သူတို့၏ ထင်မြင်ချက်သည် အလေးပါခြင်း၊
- ၅။ အပြန်အလှန်ထိန်းကျောင်းမှုအား အားကောင်းစေခြင်း၊

စီမံအုပ်ချုပ်မှု ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

- ၆။ အတိုက်အခံအား မည်သည့်အခါမှ လျော့မတွက်ရန်၊
- ၇။ နိုင်ငံတစ်ခုလုံးမဟုတ်ဘဲ ဒေသအလိုက် အဖွဲ့အစည်းအလိုက် အလေးထားဆောင်ရွက်ရန်၊
- ၈။ ရေရှည်စဉ်းစား အလေးထားဆောင်ရွက်ရန်၊
- ၉။ နည်းလမ်းဘက်ပေါင်းစုံမှ စဉ်းစားချည်းကပ်ခြင်း၊

ကောင်းမွန်သော ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် ကောင်းမွန်သော
စီမံအုပ်ချုပ်မှုကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင်
ဖြောင်မတ်တည်ကြည်သော စိတ်ခွန်အားတို့ဖြင့်ဆောင်ရွက်ရန်
အရေးကြီးပါသည်။

